

Eino Koskinen

## Hajanaisia muistiinpanoja Taisto Suontaustan esitelmästä

Sukuhistorian opettaja, museonhoitaja Taisto Suontausta esitelmöi syksyllä 2001 Tampereen seudun sukututkimusseuran jäsenillassa sukuhistorian kirjoittamisen iloista, suruista ja seuruksista. Tässä muutamia poimintoja hänen ajatuksistaan.

Taisto Suontausta on toiminut vuosikausia sukuhistorian opettajan sekä museomiehenä Vääksyn mylly- ja sähkölaitosmuseossa. Lisäksi hän on kirjoittanut ja toimittanut sukuhistoriateoksia. Hänen mielestään sukututkimus palvelee paitsi kotiseutu- ja Suomen historiaa myös etenkin tulevaisuudessa Euroopan historiaa.

Suontausta kertoi, että Lahdessa pidetään sukututkimuskursseja, joiden pituus kestää kuusi vuotta. Lopputyönä tehdään "väitöskirja", joka esitellään sukututkimusseminaarissa oikein opponentin läsnäollessa.

Sukukirjaa valmistellessa on ehdottomasti tarkasteltava seuraavia asioita:

- onko kirjoittajana ja kustantajana yksityinen henkilö

- onko kirjoittajina useita henkilöitä, esim. sukuseura, ja kustantavatko he teoksen itse vai annetaanko se jollekin kustannusyhtiölle.

Koska kustantaja periaatteessa vastaa viime kädessä siitä, mitä kirjassa on painettuna, hän vastaa myös painatuksen jälkeen tulevista moitteista ja mahdollisista oikeudenkäynneistä. Sukukirjaa tehdessä on aina etukäteen laadittava kirjalliset sopimukset siitä, mitä kirjaan kirjoitetaan, kuka sen tekee ja millä tavalla. Tärkeää on myös hakea kirjallinen lupa kaikilta henkilöiltä, joita kirjaan kirjoitetaan, sillä näin välttyään monilta riitatapauksilta.

Kirjaa kirjoitettaessa on otettava huomioon mm. seuraavat seikat:

- Miten henkilöiden nimet kirjoitetaan? Käytetäänkö aviovaimon nimestä muotoa Maija Meikäläinen omaa sukua Teikäläinen vai Maija Meikäläinen entinen Teikäläinen. Suontausta suosittelee, että ensimmäiseen avioliittoon mennessään naisen tyttönimestä käytetään muotoa omaa sukua. Sen sijaan jos esim. leskivaimo menee uusiin naimisiin, viitataan aiempaan sukunimeen ilmaisuilla entinen (Maija Meikäläinen, entinen Teikäläinen, omaa sukua Heikäläinen).
- Miten tietosuojaalaki vaikuttaa nimien käyttöön? Jossakin tapauksessa mies voi ottaa vaimon sukunimen avioliittoon mennessään. Jos miehen sukunimi on suojattu, miten menetellä.
- Miten nimiä tulee käyttää esim. homo- ja lesboliittojen yhteydessä?
- Miten nimiä käytetään, jos henkilöllä on ollut elinkaarensa aikana useita nimiä? Pääperiaatteena on, että kirjassa käytetään johdonmukaisesti samanlaista järjestelmää koko ajan. Yleensä kannattaa mainita henkilön kaikki käytössä olleet nimet, sillä se helpottaa tulevia tutkijoita.

Kaikki sukukirjassa käytetyt lyhenteet on selvitettävä, samoin murre sanat.

Sukukirjaan on syytä ottaa mahdollisimman paljon valokuvia, mutta vain sillä edellytyksellä, että luvat kuvien käyttöön on hankittu.

Lopuksi vielä maininta lainauksista. Kirjoissa olevia tietoja on mahdollista lainata, mutta lainatun kirjan nimi on tarkoin merkittävä. Lainattu kohta on mainittava sivun tarkkuudella.